

■ TRIBUNA POLITICA

La protecziun da muntaneras cunter luf ed urs

DA HANSJÖRG TRACHSEL,
CUSSEGLIER GUVERNATIV

Il squitsch d'immigraziun dals animals da rapina gronds luf ed urs è creschì ils ultims onns. Adina dapli animals chattan lur via en il Grischun. Il pli tard dapi ch'ina rotscha lufs sa senta da chasa sin il Calanda ed ha procurà per pitschens sto vegnir fatg quint cun ina creschientscha svelta da la populaziun da lufs. Che singuls lufs giuvens èn ussa sa mussads er en auters chantuns e schizunt en vischinanza da citads grondas è in cler indizi per quai.

Entant ch'ils animals da rapina gronds profitan da grondas simpatias da vart da la populaziun urbana, chattan els main entusiassem en ils territoris rurali ed en spezial tar ils purs. Per tals importan ils animals da rapina gronds in privel nuncalabel per lur animals da niz. Ils purs èn conscients da quai e fan il pussaivel per proteger lur animals. Betg mo, perquai che quai è lur duair, ma bain plitost perquai ch'els vulan preservar lur animals da niz d'ina mort violenta e dolurusa tras animals da rapina gronds. Però stoi vegnir constatà en moda clera e dischillusiunada che las pussaivladads e l'efficacità da las mesiras per proteger las muntaneras èn limitadas tut tenor la situaziun. Malgrà gronds sforzs na pon mai vegnir impedids tut ils stgarps. In

tschert dumber d'animals da niz stgarpads è il tribut per la preschientscha vulida d'animals da rapina gronds.

Tar manaschis d'alpegiada empermetta l'utilisaziun da chauns da protecziun da muntaneras bain il success il pli grond. Betg tut ils umans, sajan quai indigens u turists, n'èn amaters da chauns. Savens datti grondas resalvas envers lur preschientscha, particularmain en vischinanza da sendas da viandar. Actualmain fan 56 chauns da protecziun da muntaneras lur servetsch en il Grischun, 28 d'els sin 15 manaschis d'alpegiada. Pervia da la dumonda stoi vegnir fatg quint cun in basegn supplementar da var 20 chauns da protecziun da muntaneras a partir da l'enviern 2015. Il plazzament da quests chauns sto vegnir preparà cun premura e dovra scleriments supplementars davart il manaschi e davart il possessur dals animals da

niz. Dal mument da l'em-pustaziun fin a la surdada d'in chaun da protecziun da muntaneras scolà passan per regla circa dus onns. La lavur ed ils custs colliads cun quai èn considerabels.

Il basegn da mesiras adattadas e da sustegn professiunal è grond. Las mesiras conclusidas da la confederaziun na bastan betg per cuntanscher resultats qualitativamain buns en il sector da la protecziun da muntaneras. Il chantun n'ha er betg libertad d'agir avunda per ir enturn cun animals da rapina gronds. Per betg surlaschar a sasez ils purs e las autras persunas pertutgadas ha il chantun Grischun elavurà in agen concept per proteger las muntaneras. Quel pussibiliteschia ina clera structuraziun da la protecziun da muntaneras. La planisaziun da la protecziun da muntaneras, la cussegliaziun e l'infurmaziun dals purs, il sondagi da potenzials da conflict cun il turissem han pudì vegnir intensivads uschia.

Malgrà quests progress sin plaun chantunal è il chantun da l'opiniun che la protecziun dals animals da rapina gronds saja ina incumbensa federala. El vegn er vinavant a far tut il pussaivel per che la confederaziun mettia a disposiziun ils meds finansials ch'èn necessariis per quai.